

**Notitie tarieven (multifunctionele) binnen- en
buitensportaccommodaties**

1. Aanleiding

De aanleiding voor deze notitie 'tarieven binnen- en buitensportaccommodaties' is driedig:

Tarieven buitensport

Uit vergelijkend onderzoek is gebleken dat de tarieven voor het gebruik van de verschillende buitensportaccommodaties in Helmond aan de lage kant zijn. De tarieven zijn vergeleken met soortgelijke en regiogemeenten.

Multifunctioneel gebruik

Door de komst van kunstgras op een aantal sportparken en de verhoging van het aantal naschoolse activiteiten op/in sportaccommodaties worden de accommodaties meer en anders gebruikt. Dit vraagt om een duidelijk beleid ten aanzien van het in gebruik geven en/of verhuren van gemeentelijke sportaccommodaties. In deze notitie is getracht duidelijke tarieven op te stellen voor deze activiteiten.

Bezuinigingen

Rest de bezuinigingstaakstelling. Ook de sporttak ontkomt niet aan een structurele bezuiniging. Op het budget van sport ligt een taakstelling van een totale bezuiniging van € 170.000 structureel vanaf 2011. Deze taakstelling kan niet worden gehaald zonder een deel hiervan, te weten € 50.000, te behalen door extra inkomsten te genereren uit het gebruik van sportaccommodaties. Dit kan door verhoging van de tarieven, maar ook door de bezettingsgraad te verhogen.

In deze notitie worden de bevindingen uit het vergelijkend onderzoek en de taakstelling voor de bezuinigingen gecombineerd en is een compleet beeld van de gebruikstarieven van de gemeentelijke sportaccommodaties geschetst. Ook worden enkele nieuwe tarieven (t.a.v. multifunctioneel beleid) aan u voorgelegd.

2. Leeswijzer

In Hoofdstuk 1 wordt de aanleiding voor deze notitie uitgelegd. In hoofdstuk 4 gaan we in op het huidige tariefstelsel. Wat is het vertrekpunt voor deze notitie? In hoofdstuk 5 gaan we in op de bezuinigingstaakstelling. Wat betekent dit voor de tarieven? In hoofdstuk 6 wordt gericht gekeken naar de tarieven voor het gebruik van de sportaccommodaties (voornamelijk de kunstgrasvelden) voor multifunctioneel gebruik. Waarna in hoofdstuk 7 de conclusies en aanbevelingen volgen voor de tarieven voor het gebruik van de gemeentelijke sportaccommodaties.

In bijlage 1 vindt u een totaaloverzicht van alle huidige tarieven en een voorstel voor de tarieven voor het seizoen 2011-2012 en 2012-2013.

3. Inhoudsopgave

Notitie tarieven (multifunctionele) binnen- en buitensportaccommodaties	1
1. Aanleiding	2
2. Leeswijzer	2
3. Inhoudsopgave	3
4. Vertrekpunt	4
4.1 Historisch model	4
4.2 Bezuinigingen	4
4.3 De huidige tarieven	4
5. Bezuinigingstaakstelling	6
5.1 Binnensportaccommodaties	6
5.2 Buitensportaccommodaties	6
5.3 Acquisitie	6
6. Multifunctionele accommodaties	8
7. Conclusies en aanbevelingen	10
7.1 Binnensportaccommodaties	10
7.2 Buitensportaccommodaties	10
8. Bijlage 1, Totaaloverzicht tarieven	11

4. Vertrekpunt

4.1 Historisch model

De tarieven voor het gebruik van sportaccommodaties in Helmond zijn historisch bepaald aan de hand van een rekenmodel. De tarieven worden jaarlijks geïndexeerd op basis van het prijsindexcijfer voor gezinsconsumptie.

Het gehanteerde rekenmodel is niet meer te achterhalen of te herleiden. Verondersteld werd dat de tarieven in ieder geval zeker niet kostendekkend zouden zijn. Dat betekent dat de tarieven dan ook gezien kunnen worden als indirecte subsidie.

4.2 Bezuinigingen

Ook in Helmond moet in tijden van economische crisis bezuinigd worden. En de sportaccommodaties worden bij deze bezuinigingen niet overgeslagen. Op 11 november 2010 is de programmabegroting 2011 door de gemeenteraad vastgesteld. Hierin staat opgenomen dat er op het gebied van sport structureel een bedrag van € 170.000 bezuinigd dient worden. Naast een bezuiniging op budgetten ad € 120.000 is er ook voor de gebruikstarieven binnen- en buitensport een taakstelling (ad € 50.000) opgenomen. Dat betekent dat er ook in het kader van de bezuinigingen kritisch gekeken moet worden naar de huidige tarieven.

4.3 De huidige tarieven

Binnensportaccommodaties

Middels de gemeentelijke binnensportaccommodaties – zijnde de sporthallen, -zalen en gymzalen - wordt door de gemeente aan particulieren, onderwijsinstanties, verenigingen en derden gelegenheid gegeven tot sportbeoefening. Er is sprake van seizoensgebruik en incidenteel gebruik van de binnensportaccommodaties. De gemeente Helmond beschikt over 3 sporthallen, 3 sportzalen en 6 gymzalen.

In 2005 heeft n.a.v. een bezuinigingsronde een tariefsverhoging van 15% voor het gebruik van de binnensportaccommodaties plaatsgehad. De tarieven zijn na 2005 jaarlijks geïndexeerd.

De accommodaties worden per uur beschikbaar gesteld ter sportbeoefening.

Kostendekking

De lasten die gemoeid zijn met het eigendom van de binnensportaccommodaties berusten volledig bij de gemeente. Zo ligt het beheersgedeelte in uitvoering en budget bij het team Zorg, Welzijn en Sport en het groot en klein onderhoud in uitvoering bij team Vastgoed. Zij ontvangt hiervoor een jaarlijkse bijdrage van team Zorg, Welzijn en Sport.

In het kader van deze notitie is gekeken naar de kostendekkendheid van de gemeentelijke accommodaties. Kostendekkendheid houdt in de mate waarin de opbrengsten van het gebruik de gemaakte kosten kunnen dekken. De gemeente maakt jaarlijks ca. 1,7 miljoen euro aan kosten voor haar binnensportaccommodaties. Deze kosten worden slechts voor ca. 32% gecompenseerd door de

opbrengsten. En dat terwijl in 2005 reeds een structurele verhoging van het huurtarief heeft plaatsgevonden (los van de jaarlijkse indexering).

Buitensportaccommodaties

De gemeente Helmond kent daarnaast ook opbrengsten uit het gebruik van een groot aantal buitensportaccommodaties. Het gaat hierbij om voetbal-, handbal-, korfbal- en honkbalvelden, maar ook om bijvoorbeeld de wielerved en de atletiekbaan. De voetbalvelden worden per seizoen verhuurd dan wel beschikbaar gesteld ter sportbeoefening. Het gebruik van de overige genoemde buitensportaccommodaties door sportverenigingen vindt voor onbepaalde tijd plaats. De tarieven worden per seizoen geïndexeerd en in 2 termijnen in rekening gebracht.

Kostendekking

Uit onderzoek blijkt dat het hoogste dekkingspercentage per sportpark van de kosten voor de buitensportaccommodaties 21% bedraagt. Bij alle overige sportparken bedraagt het dekkingspercentage dus nog minder dan 21%. Kortom, er is sprake van een forse indirecte subsidiering door de gemeente op het gebruik en het onderhoud van de sportvelden.

Vergelijking soortgelijke en regiogemeenten

Uit vergelijking met de tarieven van soortgelijke gemeenten en onze regiogemeenten blijkt dat Helmond in haar tarifiering voor buitensportaccommodaties over het algemeen behoorlijk (zo'n 20%) aan de lage kant zit ten opzichte van het gemiddelde.

Tarief voetbalvelden

Het tarief voor het gebruik van een voetbalveld bestaat uit twee onderdelen, te weten een tarief voor het gebruik en een tarief voor het onderhoud dat de gemeente uitvoert. Voor kunstgras geldt een dubbel onderhoudstarief.

5 Bezuinigingstaakstelling

Op het budget van sport ligt een taakstelling van een totale bezuiniging van € 170.000 structureel vanaf 2011. Deze taakstelling kan niet worden gehaald zonder een deel hiervan – namelijk € 50.000 - te behalen door extra inkomsten te genereren vanuit het gebruik van de sportaccommodaties, dan wel door verhoging van de tarieven, dan wel door de bezettingsgraad te verhogen.

5.1 Binnensportaccommodaties

Op de tarieven van de binnensportaccommodaties heeft zoals gezegd reeds eerder een tariefsverhoging van 15% plaatsgevonden. Na de verhoging met 15% zijn de tarieven gemiddeld te noemen in vergelijking met andere gemeenten.

Aan u wordt voorgesteld de uurtarieven eenmalig extra te indexeren met 5% in het seizoen 2011-2012. Dit kan betekenen dat de tarieven in Helmond misschien iets hoger komen te liggen dan in sommige regiogemeenten, maar de verwachting is dat ook andere gemeenten in het kader van de bezuinigingen kritisch naar tarieven zullen kijken.

In 2011 levert dit een extra opbrengst op van ca. € 9.500 (prijsspeil 2011). De structurele meeropbrengst is ca € 19.000,- per jaar met ingang van 2012.

5.2 Buitensportaccommodaties

Middels een verhoging van de jaarlijkse tarieven kunnen extra inkomsten worden gegenereerd. Uit het vergelijkend onderzoek blijkt dat de tarieven voor sommige onderdelen (natuurgrasvelden, honkbalvelden) ca. 20% onder het gemiddelde tarief van soortgelijke en regiogemeentes ligt.

Omdat een verhoging van 20% ineens wel zeer fors is, wordt voorgesteld de verhoging in 2 fasen door te voeren. Voor het seizoen 2011-2012 wordt een verhoging van 15% voorgesteld. Met ingang van seizoen 2012-2013 zal het tarief met nog eens 5% worden verhoogd.

In 2011 levert de verhoging van 15% een meeropbrengst op van ca. € 8.120,- op. In 2012 gaat het om ca. € 19.000,-. De structurele meeropbrengst is ca € 23.000,- per jaar met ingang van 2013.

De tarieven voor zowel de buiten- als binnensportaccommodaties zijn dan in de periode van een aantal jaar structureel met in totaal 20% verhoogd.

5.3 Acquisitie

Verwacht wordt dat de resterende taakstelling van structureel € 10.000 per jaar na verhoging van de tarieven van binnen- en buitensportaccommodaties is te behalen via inkomsten uit extra gebruik.

Daltarief binnensport

Een manier om het extra gebruik te behalen zou kunnen door bij de binnensportaccommodaties een zogenaamd daltarief voor de uren tussen 15.00 – 18.00 uur in te voeren. Omdat de bezetting op die uren op dit moment minimaal is, levert het ook geen inkomstenverlies op als de tarieven op dat tijdstip worden verlaagd. Wij gaan juist uit van een verhoging van de inkomsten vanwege het

verwachte extra gebruik en stellen u voor akkoord te gaan met het invoeren van dit daltarief. Dit betekent een verlaging van het huidige tarief met 25%.

De komst van de combinatiefuncties in 2010 kan bijdragen aan een verhoging van de bezettingsgraad op deze tijdstippen in de winterperiode voor naschoolse activiteiten juist tijdens deze daluren, zodat per saldo de inkomsten zullen toenemen.

Verlagen commercieel tarief binnensport

Een andere manier om extra inkomsten te genereren is om het commercieel tarief voor de sporthallen – dat in vergelijking met soortgelijke en regiogemeenten erg hoog ligt – te verlagen. Op deze manier kan meer commercieel gebruik gegenereerd worden. Aan u wordt voorgesteld de commerciële tarieven te halveren om ze meer gelijk te laten lopen met de tarieven in de soortgelijke en regiogemeenten en daarbij het commerciële gebruik uit te breiden met sport- en gymzalen.

Extra inkomsten door multifunctioneel gebruik van de buitensportaccommodaties

In het volgende hoofdstuk wordt uitgebreider ingegaan op het multifunctioneel gebruik van de buitensportaccommodaties. Naschoolse activiteiten, buitengymonderwijs en het gebruik van de kunstgrasvelden door andere voetbalverenigingen of betaald voetbalorganisaties kunnen de huurinkomsten verder verhogen.

6. Multifunctionele accommodaties

Het stimuleren van sport en bewegen op breedtesportniveau vraagt om een goed gesitueerd en goed bereikbaar sportaanbod. Een intensiever gebruik van de sportaccommodaties is één van de beleidsuitgangspunten van de gemeente Helmond. Ook in het collegeprogramma 'Samen daadkrachtig' is hierover een duidelijke doelstelling geformuleerd:

*De gemeente stelt een nieuwe visie op het sportbeleid op en gaat in dat kader actief op zoek naar oplossingen in samenwerking met de sportverenigingen, indien zich accommodatie/ruimteproblemen voordoen. Sportverenigingen dienen daarbij een levensvatbare omvang te hebben. De gemeente opteert voor een intensiever gebruik van de sportaccommodaties. Het stelselmatig vervangen van grasvelden door kunstgrasvelden is daarbij een serieuze optie. Voor 2014 zijn alle sportaccommodaties door de gemeente in kaart gebracht en is er een plan opgesteld samen met de verenigingen hoe de landelijke NOC*NSF-norm kan worden bereikt.*

Multifunctionaliteit van sportaccommodaties laat zich vertalen in accommodaties die geschikt zijn voor breedtesport, prestatiesport, wijkgerelateerde en/of andere maatschappelijke activiteiten. Door de aanleg van kunstgrasvelden neemt het aantal gebruiksuren ten opzichte van een natuurgrasveld enorm toe. Verenigingen maken voornamelijk in de avonduren en de weekenden gebruik van de velden. Op andere tijdstippen is medegebruik mogelijk.

In de gemeente Helmond vindt inmiddels op meerdere wijzen medegebruik van de buitensportaccommodaties plaats. Zo worden de sportvelden reeds jaren gebruikt door het voortgezet onderwijs. Maar met de komst anno 2010 van drie kunstgrasvelden in Helmond, neemt ook het gebruik door het basisonderwijs voor hun gymonderwijs toe (zoals bijv. door OBS 't Hout op sportpark De Beemd).

Op sportpark De Braak is stichting Jibb reeds twee jaren geleden begonnen met naschoolse sportactiviteiten op de velden van verenigingen op De Braak. Door het onderbrengen van de zogenaamde combinatiefunctionarissen bij stichting Jibb is dit medegebruik van sportaccommodaties vanaf oktober 2010 al uitgebreid naar 6 sportparken.

Dit multifunctioneel gebruik vraagt om een duidelijk beleid ten aanzien van het gebruik van gemeentelijke sportaccommodaties.

Natuurgrasvelden

Voor het incidentele gebruik van natuurgrasvelden wordt al een aantal jaren een tarief per uur en een tarief per wedstrijd gehanteerd. Ook wordt er een apart tarief voor gebruik door het voortgezet onderwijs gehanteerd. De tarieven voor incidentele gebruik van natuurgrasvelden zijn vergeleken met het gemiddelde tarief van andere Nederlandse gemeenten met een tarief voor multifunctioneel gebruik. De tarieven in Helmond komen overeen met het gemiddelde.

Kunstgrasvelden

Ook het tarief voor het incidentele gebruik van de kunstgrasvelden is naast het gemiddelde tarief gelegd. Het Helmondse tarief voor het gebruik van een kunstgrasveld vindt zijn oorsprong in afspraken tussen de gemeente en stichting De Beemd, de eerste stichting met kunstgrasvelden in Helmond. Destijds hebben de gemeente en de stichting er in overleg voor gekozen om eenzelfde tarief te hanteren als bij regioverenigingen. Ook in vergelijking met andere gemeenten komt dit tarief goed overeen.

Multifunctioneel gebruik

Bij multifunctioneel gebruik geldt natuurlijk niet alleen gebruik door collega voetbalverenigingen of het voortgezet onderwijs. Juist het gebruik van de buitensportaccommodaties door het basisonderwijs, de combinatiefunctionarissen en de kinderopvangorganisaties moet gestimuleerd worden. Maar ook een scoutingactiviteit of wijkevenement zou op de velden kunnen plaatsvinden. Hiervoor zijn – ook in vergelijking met andere gemeenten – tarieven opgesteld.

Bij gebruik van de velden door verenigingen en het onderwijs is de verdeling van de inkomsten voor dit gebruik tussen vereniging /stichting en gemeente 50-50%. Bij gebruik voor sportstimulerende activiteiten zijn de inkomsten volledig voor de vereniging /stichting. Bij de realisatie van de kunstgrasvelden hebben de verenigingen/stichtingen namelijk ingestemd met een dubbel gebruikstarief en intensiever en duurder dagelijks onderhoud.

Een totaaloverzicht van alle tarieven voor multifunctioneel gebruik vindt u in bijlage 1.

Dagdeeltarief

Sommige verenigingen / gemeenten hanteren naast een wedstrijd- en los uurtarief ook een dagdeeltarief voor het gebruik van een kunstgrasveld. Aanbevolen wordt dit ook in Helmond in te brengen. Zo is het gebruik van meerdere dagdelen (bij bijv. een toernooi of sportdag) voor onderwijsinstellingen, scouting of andere sportverenigingen ook aantrekkelijk. Dit tarief is ook in bijlage 1 verwerkt.

7. Conclusies en aanbevelingen

7.1 Binnensportaccommodaties

- De uurtarieven voor het gebruik van de binnensportaccommodaties met 5% verhogen.
- De uurtarieven in de sporthallen tijdens de avonduren en in het weekend verhogen met 10%.
- Voor het commerciële gebruik van gymzalen en sportzalen is nu nog geen tarief. Voorgesteld wordt hiervoor een commercieel tarief van € 25 per uur te hanteren.
- Het verhogen van de bezettingsgraad in de binnensportaccommodaties door:
 - Een daltarief (huidige tarief -/- 25%) rekenen voor de uren tussen 15.00 – 18.00 uur in de onbeheerde hallen.
 - Het commerciële tarief voor de sporthallen verlagen met 50%.

7.2 Buitensportaccommodaties

- De tarieven per jaar voor de buitensportaccommodaties voor het seizoen 2011-2012 te verhogen met 15% en de tarieven vanaf seizoen 2012-2013 nog eens met 5% extra te verhogen.
- Voor het gebruik en onderhoud van de voetbalvelden (kunstgras en natuurgras) één totaaltarief in rekening te brengen met ingang van seizoen 2011-2012.
- Het verhogen van de bezettingsgraad van de buitensportaccommodaties en het mogelijk maken van meer multifunctioneel gebruik van de buitensportaccommodaties door:
 - De afgesproken tarieven voor multifunctioneel gebruik van de buitensportaccommodaties (zoals opgenomen in bijlage 1) vaststellen.
 - Naast het wedstrijd- en los uurtarief een dagdeeltarief invoeren.

8. Bijlage 1, Totaaloverzicht tarieven